

ВИКОРИСТАННЯ ОПЕРАЦІЙНОГО ЛЕВЕРИДЖУ В УПРАВЛІННІ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

*Ю.В. Гринчук, здобувач вищої освіти групи Ф-5/1
обліково-фінансовий факультет, МНАУ*

В наш час однією з найголовніших умов функціонування, розвитку та життєдіяльності сільськогосподарського підприємства в цілому є фінансова стійкість підприємства. Саме фінансова стійкість забезпечує високий рівень конкурентоспроможності, здатність підприємства відповідати за своїми борговими зобов'язаннями та характеризує ефективність фінансового, операційного та інвестиційного розвитку, при цьому включаючи в себе необхідну інформацію для інвесторів.

Вивченню якісних показників та управлінню фінансовою стійкістю підприємств присвячували свої наукові роботи такі вітчизняні та зарубіжні науковці як А. Апчерт, Є. Ф. Брігхем, Дж. К. Ван Хорн, Т. В. Донченко, Ю. О. Русіна, однак і досі існує безліч як спільних так і відмінних рис щодо визначення сутності фінансової стійкості, що й спонукало нас для обрання даного напрямку дослідження.

Фінансова стійкість підприємства - це стабільний фінансовий стан, який забезпечено високою часткою власного капіталу в загальній сумі використовуваних фінансових засобів .

Фінансова стійкість формується в процесі виробничо-господарської діяльності та є головним компонентом загальної стійкості підприємства [3].

Комплексна методика визначення фінансової стійкості сільськогосподарського підприємства включає в себе 4 етапи:

– I етап - загальна оцінка фінансової стійкості (стійкість джерел формування капіталу, ресурсна стійкості, стійкість управління);

– II етап - розрахунок відносних показників фінансової стійкості (коефіцієнт автономії, коефіцієнт фінансової залежності, коефіцієнт фінансового ризику, коефіцієнт маневреності власного капіталу, коефіцієнт структури покриття довгострокових вкладень, коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів, коефіцієнт фінансової незалежності капіталізованих джерел, коефіцієнт питомої ваги власних коштів і довгострокових зобов'язань коефіцієнт поточної заборгованості, коефіцієнт концентрації залученого капіталу, коефіцієнт страхової стабільності капіталу, коефіцієнт фінансової стійкості);

– III етап - розрахунок абсолютних показників фінансової стійкості (запаси, власні оборотні кошти, функціонуючий капітал, загальна величина джерел формування запасів);

– IV етап - факторний аналіз порогу рентабельності і запасу фінансової стійкості.

Важливим показником для оцінювання виробничої та фінансової діяльності підприємств є операційний прибуток, оскільки відбиває ступінь його активності та фінансового благополуччя, а також ефективність менеджменту.

Максимізувати операційний прибуток можна підвищуючи виручку від реалізації або зменшуючи витрати. Витрати підприємства поділяють на змінні і постійні. Використовуючи для аналізу частку постійних витрат можна, домогтися підвищення операційного прибутку підприємства. Необхідність максимізації операційного прибутку можливо реалізувати за допомогою так званого «операційний леверидж».

Основними показниками, що впливають на визначення операційного прибутку є: ціна на реалізовану продукцію, структура реалізованої продукції, обсяг реалізованої продукції, собівартість реалізованої продукції.

Операційний важіль відносять до використання основного капіталу, тоді як фінансовий важіль — до використання позичкових коштів (наприклад, облігацій чи позик банку) та привілейованих акцій [2].

Коефіцієнт операційного левериджу розраховується за формулою:

$$\text{ОЛ} = \text{Постійні витрати} / \text{Змінні витрати} \quad (1)$$

Рівень операційного левериджу є показником, який вимірює вплив змінювання в збуті на поточний прибуток, або так званий прибуток до відрахування відсоткового прибутку та податку.

Отже, можна зробити висновки, що перш ніж оцінювати ефект дії операційного важеля на операційний прибуток, слід детально проаналізувати показники за факторами, які на нього впливають. Рівень поточного левериджу має особливе значення для вихідного рівня збуту. Таким чином, чим більше використання фіксованих поточних витрат, які виміряні рівнем операційного левериджу, тим більше буде змінюватися в збуті і чутливість поточного прибутку. Якщо сільськогосподарське підприємство використовує суму операційного левериджу, яка розглядається зараз, то навіть незначні зміни в збуті будуть вести до широких коливань фінансової стійкості та прибутку підприємства.

Література:

1. Баришевська І. В. Сутність виробничо-господарської діяльності сільськогосподарських підприємств та її правове регулювання / І. В. Баришевська, В. Жигало, А. Іванова // Modern economics. - № 11. Миколаїв, 2018. – С. 5-9.
2. Бригхэм Ю., Эрхардт М. Фінансовий менеджмент 10-е изд. /Ю.Бригхэм, М. Эрхардт. - СПб.: 2009. - 960 с.
3. Домбровська Л. В. Зміцнення фінансової стійкості підприємства шляхом оптимізації структури капіталу / Л.В. Домбровська // Електроннонаукове фахове видання «Ефективна економіка». - 2014. - № 2. - Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2731>.

***Науковий керівник – Баришевська І.В.,
канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Миколаївський національний аграрний університет***